

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA FINANSÓW¹⁾

z dnia 2018 r.

**w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od niektórych przychodów
związanych z zaciągniętym kredytem mieszkaniowym**

Na podstawie art. 22 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Zarządza się zaniechanie poboru podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych od uzyskanego przychodu z tytułu umorzenia zadłużenia związanego z zaciągniętym kredytem mieszkaniowym dokonanego przez bank na podstawie ustawy z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji bankom wypłaconych premii gwarancyjnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1779).

2. Zaniechanie, o którym mowa w ust. 1, nie ma zastosowania do podatników podatku dochodowego od osób prawnych w części w jakiej kwoty umorzonych skapitalizowanych odsetek zostały uprzednio zaliczone do kosztów uzyskania przychodów.

§ 2. Zaniechanie, o którym mowa w § 1, ma zastosowanie do dochodów (przychodów) uzyskanych od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2027 r.

§ 3. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

MINISTER FINANSÓW

ZA ZGODNOŚĆ POD WZGLĘDEM PRAWNYM,
LEGISLACYJNYM I REDAKCYJNYM

Renata Łućko
Zastępca Dyrektora
Departamentu Prawnego w Ministerstwie Finansów
/- podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

¹⁾ Minister Finansów kieruje działem administracji rządowej – finanse publiczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 stycznia 2018 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Finansów (Dz. U. poz. 92).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. poz. 648, 768, 935, 1428, 1537, 2169 i 2491 oraz z 2018 r. poz. 106 i 138.

UZASADNIENIE

Podstawa prawna umorzeń związanych z umorzeniami kredytów tzw. „starego portfela”

Ustawa z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji wypłacanych bankom premii gwarancyjnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1779) - dalej „ustawa o pomocy państwa” - określa zasady przyznawania bankom środków z budżetu państwa, określonych w ustawie budżetowej, które udzieliły kredytów mieszkaniowych oraz bankom prowadzącym obsługę rachunków wkładów oszczędnościowych na książeczkach mieszkaniowych, jak również zasady udzielania premii gwarancyjnych.

Ustawa o pomocy państwa stworzyła podstawy prawne do udzielenia pomocy w spłacie kredytów mieszkaniowych tzw. „starego portfela” zaciągniętych głównie przez spółdzielnie mieszkaniowe (i w mniejszym stopniu przez osoby fizyczne) do dnia 31 maja 1992 roku, między innymi w formie przejściowego wykupu ze środków budżetu państwa odsetek od kredytów mieszkaniowych. Nowelizacja ustawy z 1997 r. (Dz. U. poz. 652) uzupełniła istniejący katalog form pomocy o możliwość umarzania w ciężar budżetu państwa zadłużenia z tytułu skapitalizowanych odsetek oraz z tytułu przejściowego wykupu odsetek od kredytu.

Należy podkreślić, że przyjęte rozwiązania zostały podjęte w celu zrekompensowania skutków transformacji gospodarczej i ustrojowej, w tym urynkwienia oprocentowania kredytów mieszkaniowych (które nastąpiło od 1 stycznia 1990 r.) oraz stworzenia systemu zachęt dla kredytobiorców do prawidłowego regulowania zobowiązań kredytowych lub dokonywania wcześniejszych spłat zadłużenia. Należy zauważyć, iż znaczny wzrost oprocentowania kredytów po urynkwieniu oprocentowania doprowadził do sytuacji, w której kredytobiorcy nie byli w stanie obsługiwać zaciągniętych kredytów. Sprawa była nośna społecznie i dotyczyła dużej liczby spółdzielni.

Przyjęte w ustawie o pomocy państwa rozwiązania wprowadzają czasowe zwolnienie kredytobiorców z obowiązku spłaty odsetek od kredytu, po to aby środki wnoszone przez kredytobiorców na obsługę zadłużenia kredytowego skierować w całości na spłatę kapitału kredytowego. Bieżące odsetki od kredytu naliczane przez bank (głównie bank PKO) przejściowo wykupywane są przez budżet państwa, co skutkuje powstaniem należności Skarbu Państwa. Warunkiem przejściowego wykupu środków z budżetu państwa należności banków z tytułu niespłaconych przez kredytobiorców odsetek od kredytów jest comiesięczna obsługa zadłużenia kredytowego (spłata kapitału na warunkach określonych w ustawie).

Jednocześnie zgodnie z art. 10a ustawy o pomocy państwa na wniosek kredytobiorcy (spółdzielni mieszkaniowej albo osoby fizycznej), który od dnia 1 stycznia 1998 r. lub od każdego kwartału następującego po I kwartale 1998 r., lecz nie później niż od dnia 1 stycznia 2006 r., dokonywał przez 20 lat systematycznej i terminowej spłaty kredytu, w wysokości wynikającej z art. 7 i 8, bank umarza w ciężar budżetu państwa pozostałe zadłużenie z tytułu skapitalizowanych odsetek oraz z tytułu przejściowego wykupu odsetek od kredytu. Takie rozwiązanie pozwala na uprządkowanie kwestii problemu kredytów tzw. „starego portfela” gdyż mobilizuje kredytobiorców do spłaty kapitału, ustala obciążenia kredytobiorców na poziomie możliwym do obsługi, zapobiega narastaniu zadłużenia kredytobiorców i ogranicza zaangażowanie budżetu w przyszłości w obsługę tych kredytów.

W związku z tym od 1 stycznia 2018 r. kredytobiorcy mogą składać wnioski w sprawie umorzeń na podstawie art. 10a ustawy o pomocy państwa. Przy czym zakłada się, iż większość wniosków będzie złożona w 2018 r., a ostatnie będą złożone w 2026 r.

Należy dodać, iż na ten cel w budżecie państwa na 2018 r. zostały zarezerwowane środki w wysokości 390 mln zł.

Ustawa o pomocy państwa zawiera ponadto inne podstawy prawne stanowiące aktualne tytuły do dokonywania umorzeń zobowiązań związanych z zaciągniętym kredytem mieszkaniowym. Są to następujące przepisy tej ustawy: art. 6 ust. 3, art. 10 ust. 1 pkt 1-4, na podstawie których umorzeniu podlegają:

- nieodzyskane przez bank, w drodze windykacji kwoty zadłużenia kredytobiorców z tytułu przejściowego wykupienia odsetek od kredytów mieszkaniowych (art. 6 ust. 3),
- należności z tytułu przejściowego wykupu odsetek od kredytu w części odpowiadającej:
 - ✓ nadwyżce przypadającego na dany lokal zadłużenia kredytu i skapitalizowanych odsetek oraz przejściowego wykupienia odsetek od kredytu ponad wartość lokalu (powierzchnia razy wskaźnik przeliczeniowy kosztu odtworzenia) ustalonej na dzień 31 marca 1996 r.; na analogicznych zasadach następuje umorzenie w przypadku rezygnacji z członkostwa w spółdzielni mieszkaniowej i pozostawieniu lokalu do dyspozycji spółdzielni, przekształcenia praw do lokalu z lokatorskiego na własnościowe itp. (art. 10 ust. 1 pkt 1-3),
 - ✓ nadwyżce miesięcznej spłaty nad minimalną wartość określoną w ustawie (art. 10 ust. 1 pkt 4).

Należy dodać, iż z tych tytułów umorzenia są obecnie dokonywane sporadycznie.

Przepisy podatkowe

Przechodząc na grunt przepisów podatkowych należy wskazać, że jeżeli kredytobiorcą będącym beneficjentem pomocy jest spółdzielnia, to w obecnym stanie prawnym umorzenie kredytu będzie skutkowało powstaniem w spółdzielni przychodu podatkowego odpowiadającego kwocie umorzonego kredytu. Zgodnie bowiem z art. 12 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2343, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą CIT”, przychodem jest m.in. wartość umorzonych zobowiązań, w tym z tytułu zaciągniętych pożyczek (kredytów).

W przypadku natomiast gdy z pomocy państwa w postaci umorzenia pozostałego do spłaty kredytu korzysta osoba fizyczna (która uprzednio ten kredyt zaciągnęła) to uzyska w ten sposób przychód w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2032, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą PIT”, odpowiadający równowartości kwoty objętej umorzeniem.

Ustawa PIT nie przewiduje bowiem zwolnienia od podatku dotyczącego umorzenia zadłużenia z tytułu kredytów mieszkaniowych uregulowanego w ustawie o pomocy państwa.

Bank, dokonujący umorzenia osobie fizycznej pozostałego do spłaty kredytu, w obecnym stanie prawnym obowiązany jest do wystawienia tej osobie oraz właściwemu dla niej urzędowi skarbowemu, informacji PIT-8C w terminie i na zasadach określonych w art. 42a ustawy PIT, w której wykaże kwotę umorzenia. Informacja ta będzie stanowić podstawę dla podatnika do prawidłowego rozliczenia uzyskanych dochodów w zeznaniu podatkowym składanym za rok, w którym bank umorzył zadłużenie.

Wniosek w sprawie zwolnienia z opodatkowania umorzonych należności kredytowych

Wnioskodawcą wydania projektowanego rozporządzenia jest Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa, które w piśmie z dnia 15 listopada 2017 r. zwróciło się z prośbą o rozważenie podjęcia odpowiedniej inicjatywy legislacyjnej w celu zniesienia obowiązku opodatkowania dochodów z tytułu umorzenia pozostałego do spłaty kredytu na podstawie art. 10a ust. 1 o pomocy państwa.

Ministerstwo Infrastruktury i Budownictwa uzasadniając swój wniosek wskazało na problematykę pomocy mieszkaniowej, której dotyczą przepisy powołanej powyżej ustawy dotyczącej przemian społeczno-gospodarczych okresu transformacji ustrojowej.

Z początkiem 2018 r. rozpoczyna się okres umożliwiający skorzystanie z jednorazowych umorzeń zobowiązań. Uprawnienie to obejmować będzie zazwyczaj osoby o niskich dochodach niebędących w stanie ponieść ciężaru finansowego, który - przy wydatnej pomocy państwa - umożliwiał im na przestrzeni wielu lat obsługi kredytu skorzystać z możliwości wcześniejszej jego spłaty. Osoby te nie korzystały też - co do zasady - z wielu dostępnych form wsparcia mieszkaniowego, takich jak dedykowane programy wsparcia w zakupie mieszkania: „Rodzina na swoim”, „Mieszkanie dla młodych”, czy - w przypadku mniej zamożnych - prywatyzowane z wysokimi bonifikatami mieszkania komunalne.

Powstanie obowiązku podatkowego dla większości beneficjentów tej pomocy może być bardzo dotkliwym ciężarem, a w części przypadków obciążeniem wręcz niemożliwym do udźwignięcia. Około 18% kredytobiorców - mimo umorzenia zadłużenia z tytułu skapitalizowanych odsetek oraz z tytułu przejściowego wykupu odsetek od kredytu - w dalszym ciągu będzie spłacało pozostały kapitał kredytowy.

Wprowadzenie proponowanego rozwiązania prawnego w postaci zaniechania poboru podatku dochodowego będzie również spójne z systemowymi rozwiązaniami, jakie przyjął wiele lat temu ustawodawca.

Umorzenia przewidziane ustawą o pomocy państwa są jedną z form pomocy kredytobiorcom w spłacie kredytów (wynikającą z istotnego pogorszenia warunków spłaty kredytu po transformacji ustrojowej). Objęcie ich obowiązkiem podatkowym wypaczałoby tę pomoc, zastępując jeden dług objęty spłatą ratalną, długiem z tytułu podatku. Warto zauważyć w tym kontekście, że kredytobiorcy spłacający nadal stare kredyty spółdzielcze, których liczba wynosi 48,6 tys., kwestionowali wysokości spłacanego zadłużenia, podkreślając, że czują się ofiarami przemian gospodarczo-ustrojowych oraz postrzegają siebie, jako grupę lekceważoną przez ośrodki decyzyjne.

Należy także zwrócić uwagę, że adresatami proponowanego zaniechania (bądź użytkownikami mieszkań obciążonych kredytem zaciągniętym przez spółdzielnie) są ludzie w podeszłym wieku, często schorowani, nieposiadający oszczędności.

Na podstawie art. 22 § 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, z późn. zm.), minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze rozporządzenia, w przypadkach uzasadnionych interesem publicznym lub ważnym interesem podatników, zaniechać w całości lub w części poboru podatków, określając rodzaj podatku, okres, w którym następuje zaniechanie, i grupy podatników, których dotyczy zaniechanie.

Rozpatrując przesłanki zawarte w ww. przepisie należy wskazać na wagę społeczną problemu funkcjonowania kredytów tzw. „starego portfela” i ich specyfikę uwarunkowaną historycznie. Kredyty te poprzez hiperinflację i ich urynkwienie na początku lat 90-tych XX wieku stworzyły dla kredytobiorców swoistego rodzaju „pułapkę”. Ponadto należy podkreślić, że państwo na mocy wskazanej na wstępie ustawy rezygnuje z całości kwoty wykupionych odsetek, a także pokrywa koszt odsetek skapitalizowanych.

Proponowane objęcie zaniechaniem umorzeń dokonanych na podstawie ustawy o pomocy państwa, a nie wyłącznie z tytułu określonego w art. 10a tej ustawy będzie skutkować brakiem zróżnicowania pod względem prawnopodatkowym umorzeń dokonanych na podstawie jednej ustawy związanych z zaciągniętymi kredytami mieszkaniowym z tzw. „starego portfela”. Odmienne rozwiązanie nie znajduje racjonalnego uzasadnienia.

Zwolnienie podatników podatku dochodowego od osób fizycznych z obowiązku zapłaty podatku wydaje się być uzasadnione również w kontekście innych rozwiązań przyjętych przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych w kontekście umorzeń zobowiązań podatkowych związanych z umorzeniem wierzytelności z tytułu zabezpieczonych hipotecznie kredytów udzielonych przed dniem 15 stycznia 2015 r. przez podmioty uprawnione do udzielania kredytów na podstawie odrębnych ustaw. W tym przypadku należy wskazać na:

- ✓ rozporządzenie z dnia 22 maja 2015 r. w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od osób fizycznych oraz podatku dochodowego od osób prawnych od niektórych dochodów (przychodów) podatników podatku dochodowego od osób fizycznych oraz podatników podatku dochodowego od osób prawnych (Dz. U. poz. 766),
- ✓ rozporządzenie z dnia 21 listopada 2017 r. w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od niektórych dochodów (przychodów) związanych z kredytem hipotecznym udzielonym na cele mieszkaniowe (Dz. U. poz. 2167).

Reasumując, w związku ze wskazanymi okolicznościami zaniechanie podatku od ww. przychodów wydaje się być uzasadnione zarówno interesem publicznym, jak i ważnym interesem podatników.

Dla kredytodawców, wejście w życie przedmiotowego rozporządzenia oznaczać będzie brak obowiązku sporządzania i przekazywania, kredytobiorcom-osobom fizycznym i właściwym dla nich urzędom skarbowym, informacji PIT-8C o wysokości uzyskanego przychodu z innych źródeł.

Projektowany akt przewiduje zatem:

- ✓ zaniechanie poboru podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych od uzyskanego przez kredytobiorców przychodu z tytułu umorzenia przez bank zadłużenia związanego z zaciągniętym kredytem mieszkaniowym dokonanego na podstawie ustawy o pomocy państwa (§ 1 ust. 1),
- ✓ wykluczenie możliwości zaniechania poboru podatku w odniesieniu do kwoty umorzonych skapitalizowanych odsetek, jeżeli odsetki te zostały uprzednio przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych, tj. spółdzielnię mieszkaniową zaliczone do kosztów uzyskania przychodów; zaniechanie w takim przypadku jest nieuzasadnione, gdyż odsetki te uprzednio zmniejszyły podstawę do opodatkowania podatkiem dochodowym od osób prawnych (§ 1 ust. 2).

Proponuje się aby projektowane zaniechanie miało zastosowanie do dochodów (przychodów) uzyskanych od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2027 r. (§ 2). Zaproponowany okres dostosowany jest do przewidywanego czasu, w jakim mają być składane wnioski w sprawie umorzenia zobowiązań związanych z zaciągniętym kredytem mieszkaniowym, tj. lat 2018-2026. Zaproponowana data końcowa określona na dzień 31 grudnia 2027 r. wynika z faktu, iż w kolejnym roku mogą być rozpatrywane wnioski złożone w końcówce roku 2026.

Proponuje się, aby rozporządzenie weszło w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia (§ 3). Ustawa z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1523), stosownie do przepisu art. 4 ust. 2, dopuszcza możliwość skrócenia okresu wejścia w życie aktu normatywnego z uwagi na ważny interes państwa. Ważnym interesem państwa jest jak najszybsze uregulowanie kwestii nieopodatkowywania przychodów (dochodów) kredytobiorców objętych zaniechaniem z tytułu kredytu hipotecznego udzielonego na cele mieszkaniowe. Wejście w życie regulacji z dniem następującym po dniu ogłoszenia wpłynie na zastosowanie zaniechania w odniesieniu do zaliczek na podatek dochodowy od osób prawnych od spółdzielni mieszkaniowych.

Stosownie do postanowień art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248), projekt rozporządzenia podlega udostępnieniu w Biuletynie Informacji Publicznej z chwilą jego przekazania do uzgodnień z członkami Rady Ministrów. Zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) z chwilą skierowania do uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania projektu rozporządzenia projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Materia regulowana przez projekt nie jest objęta prawem Unii Europejskiej. Projekt rozporządzenia nie podlega obowiązkowi notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych.

Rozporządzenie nie dotyczy majątkowych praw i obowiązków mikroprzedsiębiorców i małych przedsiębiorców oraz ich zakresu praw i obowiązków wobec organów administracji publicznej. Rozporządzenie będzie miało natomiast pozytywny wpływ na średnich przedsiębiorców, gdyż umorzone kredytobiorcom wierzytelności, nie będą powodowały obowiązku zapłaty podatku po stronie tych przedsiębiorców. Jednocześnie rozporządzenie wpłynie na zakres obowiązków tych przedsiębiorców wobec organów administracji publicznej. Wejście w życie rozporządzenia spowoduje bowiem zmniejszenie obowiązków informacyjnych tych podmiotów; nie będą obowiązani do sporządzania informacji podatkowych PIT-8C zarówno wobec kredytobiorców objętych zaniechaniem poboru podatku, jak i organów podatkowych właściwych dla tych kredytobiorców.

Projekt rozporządzenia ujęty jest w wykazie prac legislacyjnych Ministra Finansów w zakresie działów: budżet, finanse publiczne i instytucje finansowe, sporządzanym zgodnie z art. 4 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (poz. 625).

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia.

Przepisy rozporządzenia nie stanowią pomocy publicznej w rozumieniu art. 107 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia został przekazany do zaopiniowania przez Komisję Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Finansów w sprawie zaniechania poboru podatku dochodowego od niektórych przychodów związanych z zaciągniętym kredytem mieszkaniowym. Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące Ministerstwo Finansów Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pan Paweł Gruza Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Finansów Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Pani Ewa Adamiak Zastępca Dyrektora Departamentu Podatków Dochodowych w Ministerstwie Finansów, (22) 694-3869, e-mail: aadx@mf.gov.pl	Data sporządzenia 25 stycznia 2018 r. Źródło: Decyzja Ministra Finansów Nr 625 w wykazie prac legislacyjnych Ministra Finansów

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Pomoc ze strony państwa dla osób prawnych (spółdzielni mieszkaniowych) i osób fizycznych, które na przełomie transformacji ustrojowej zaciągnęły kredyty mieszkaniowe (tzw. kredyty starego portfela).

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Zwolnienie z opodatkowania podatkiem dochodowym kwot zadłużenia podlegających umorzeniu na podstawie ustawy z dnia 30 listopada 1995 r. o pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych, udzielaniu premii gwarancyjnych oraz refundacji wypłaconych przez bank premii gwarancyjnych.

Umorzenia przewidziane tą ustawą są jedną z form pomocy kredytobiorcom w spłacie kredytów (wynikającą z istotnego pogorszenia warunków spłaty kredytu po transformacji ustrojowej). Objęcie ich obowiązkiem podatkowym wypaczałoby tę pomoc, zastępując jeden dług objęty spłatą ratalną, długiem z tytułu podatku. Stąd istotą projektowanego aktu normatywnego jest wzmocnienie pomocy kredytobiorcom poprzez zwolnienie podatkowe.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Trudno porównywać polski system pomocy państwa w spłacie niektórych kredytów mieszkaniowych z takimi systemami w krajach UE i OECD. Z uwagi na różne uwarunkowania społeczne, gospodarcze i systemowe nie jest możliwa ewaluacja przyjętych w Polsce tego typu rozwiązań stosowanych w innych krajach.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Podatnicy podatku dochodowego od osób prawnych i podatku dochodowego od osób fizycznych – spółdzielnie mieszkaniowe/osoby fizyczne, które zaciągnęły kredyt mieszkaniowy	Umorzenie dotyczy ok. 50 tys. mieszkań objętych kredytem	Dane uzyskane z PKO BP	Pozytywne - obniżenie obciążeń podatkowych

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

W ramach konsultacji publicznych przedstawiono projekt rozporządzenia Związkowi Banków Polskich i Krajowej Radzie Spółdzielczej. W ramach opiniowania projekt przekazano do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów ze względu na postanowienia art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 1808, z późn. zm.) oraz do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. Komisja Wspólna Rządu i Samorządu Terytorialnego. Podsumowanie wyników konsultacji przedstawione zostanie w Raporcie o wynikach konsultacji.

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)
Dochody ogółem	-515,6	-33,9	-23,1	-7,8	-7,7	-7,7	-7,7	-7,7	-7,7	0,0	0,0	-618,9
budżet państwa	-397,7	-25,4	-17,7	-6,0	-5,9	-5,9	-5,9	-5,9	-5,9	0,0	0,0	-476,3
JST	-117,9	-8,5	-5,4	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8	0,0	0,0	-142,6

pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem	-515,6	-33,9	-23,1	-7,8	-7,7	-7,7	-7,7	-7,7	-7,7	0,0	0,0	-618,9
budżet państwa	-397,7	-25,4	-17,7	-6,0	-5,9	-5,9	-5,9	-5,9	-5,9	0,0	0,0	-476,3
JST	-117,9	-8,5	-5,4	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8	0,0	0,0	-142,6
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania

Przedmiotowe rozporządzenie w tym zakresie nie kreuje dodatkowego ubytku dochodów. Należy bowiem wskazać, iż powyższe szacunki nie odnoszą się do planowanych dochodów sektora finansów publicznych z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych i podatku dochodowego od osób prawnych.

Przepisy proponowanego aktu normatywnego nie wpłyną także na stronę wydatkową jednostek sektora finansów publicznych - regulacja nie wymaga źródeł finansowania.

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Oceniając skutki finansowe w przedmiotowym zakresie wykorzystano dane PKO BP dotyczące szacowanej wartości umorzeń zobowiązań związanych ze „starymi kredytami mieszkaniowymi” w latach 2018-2026. Projekt obejmuje dodatkowo i niejako „na wyrost” rok 2027, gdyż nie można wykluczyć sytuacji złożenia wniosku w sprawie umorzenia w grudniu 2026 r., który to wniosek zostanie rozpatrzony w 2027 r.

Szczegółowe informacje przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	Szacowane umorzenie z art.10 a (w całym okresie 2018-2026) [w mln zł]		
	odsetki skapitalizowane	odsetki przejściowo wykupione	razem
spółdzielnie mieszkaniowe	502,0	3 600,0	4 102,0
osoby fizyczne	0,7	19,0	19,7
RAZEM	502,7	3 619,0	4 121,7
z tego w roku 2018			
spółdzielnie mieszkaniowe	372,0	3 065,0	3 437,0
osoby fizyczne	0,6	15,0	15,6
RAZEM	372,6	3 080,0	3 452,6
z tego w roku 2019			
spółdzielnie mieszkaniowe	43,0	164,0	207,0
osoby fizyczne	0,1	3,0	3,1
RAZEM	43,1	167,0	210,1
z tego w roku 2020			
spółdzielnie mieszkaniowe	39,0	111,0	150,0
osoby fizyczne	0,0	0,5	0,5
RAZEM	39,0	111,5	150,5
z tego w roku 2021-26			
spółdzielnie mieszkaniowe	48,0	260,0	308,0
osoby fizyczne	0,0	0,5	0,5
RAZEM	48,0	260,5	308,5

Skutki finansowe, określone dla pierwszego roku funkcjonowania rozwiązania, tj. 2018 r. dotyczą zwolnienia od podatku dochodowego od osób prawnych spółdzielni mieszkaniowych. Kwota ta została obliczona:

- przy zastosowaniu 15% stawki podatku, mającej zastosowania do tzw. małych podatników,

- bez uwzględnienia faktu, że podatnicy mogą opłacać zaliczki na podatek w sposób uproszczony, bądź przychód z tytułu umorzenia wystąpi w ostatnim miesiącu roku podatkowego, w wyniku czego rozliczenie przychodu z tytułu umorzonych zobowiązań wystąpiłoby w 2019 r.,
- bez pomniejszania wartości skapitalizowanych odsetek o odsetki, które zastały uprzednio zaliczone do kosztów uzyskania przychodów z uwagi na brak danych w tym zakresie.

Skutki finansowe na kolejne lata uwzględniają także zwolnienie od podatku dochodowego osób fizycznych, obliczone przy zastosowaniu 18% stawki podatku.

Projektowane rozwiązanie pozostanie bez wpływu na wysokość wydatków sektora finansów publicznych.

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z 2018 r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	515,6	31,1	22,5	7,7	7,7	0	615,4
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	0	2,8	0,6	0,1	0	0	3,5
	(dodaj/usuń)							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
	(dodaj/usuń)							
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							
	(dodaj/usuń)							
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	Szczegółowe informacje w zakresie źródła danych i przyjętych do obliczeń założeń ujęto w pkt 6 OSR.							

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy
☒ zmniejszenie liczby dokumentów ☒ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Komentarz:

W obecnym stanie prawnym na podstawie art. 42a ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2032, z późn. zm.) kredytodawcy są zobowiązani do sporządzenia rocznej informacji

PIT-8C dla podatników-osób fizycznych, którym umorzony zostanie kredyt. Informację tę w terminie do końca lutego następnego roku podatkowego przesyłają podatnikowi oraz właściwemu organowi podatkowemu.

Po wprowadzeniu zaniechania poboru podatku dochodowego na podmiotach tych nie będzie spoczywał obowiązek wystawienia tej rocznej informacji PIT-8C, jak również przesłania jej podatnikowi oraz właściwemu organowi podatkowemu.

9. Wpływ na rynek pracy

Brak wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Projektowana regulacja ma wejść w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Wykonanie aktu nastąpi z chwilą jego wejścia w życie.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Zaniechanie poboru podatku dochodowego jest instrumentem z dziedziny finansowej, która ma wzmocnić pomoc państwa kredytobiorcom w spłacie kredytów (wynikającą z istotnego pogorszenia warunków spłaty kredytu po transformacji ustrojowej).

Ewaluacja ex-post nie wydaje się zasadna w sytuacji, gdy rozwiązanie ma mieć charakter przejściowy, incydentalny i nie będzie miało charakteru systemowego stosowanego w długim okresie.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)